

The Accounting Act

Ustawa o rachunkowości

Tłumaczenie

Joanna Adamczyk

Konsultacja językowa

Nicholas Faulkner

The Accounting Act

**Ustawa
o rachunkowości**

Tłumaczenie / Translation

Joanna Adamczyk

Konsultacja językowa / Language editor

Nicholas Faulkner

The Accounting Act

Ustawa o rachunkowości



WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2017

Ustawa o rachunkowości / The Accounting Act

Stan prawny: kwiecień 2017 (uwzględnia zmiany opublikowane w Dz.U. z 2017 roku do poz. 791) / Last updated: April 2017 (covers amendments published in Journal of Laws of 2017 up to item 791)

Ochrona praw autorskich: tłumaczenia tekstów ustawowych, jak również ich opracowania w ujednoliconej wersji, są chronione krajowym i międzynarodowym prawem autorskim. Ochrona ta dotyczy również pochodzących od Wydawnictwa tytułów artykułów oraz opracowania redakcyjnego.

Protection of copyright: translations of acts of law, as well as the presentation of such acts in the form of consolidated texts, are subject to domestic and international copyright protection. Also covered by the copyright protection are the files of articles inserted by the Publisher, as well as editorial work.

Redaktor prowadzący: Joanna Szypulska

Projekt okładki: Maryna Wiśniewska

Projekt layoutu: Jacek Bociąg, Editio

© Wydawnictwo C.H.Beck 2017

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: DM Quadro

Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN: 978-83-2559-614-9



ISBN ebook: 978-83-2559-615-6

Spis treści / Table of Contents

Wstęp	VI
Foreword	VII
Ustawa o rachunkowości	2
The Accounting Act	3
Załącznik 1.	222
Annex No 1.	223
Załącznik 2.	254
Annex No 2.	255
Załącznik 3.	270
Annex No 3.	271
Załącznik 4.	290
Annex No 4.	291
Załącznik 5.	294
Annex No 5.	295
Załącznik 6.	304
Annex No 6.	305

Wstęp

Niniejsze tłumaczenie polskiej ustawy o rachunkowości stanowi próbę oddania w języku angielskim zagadnień polskiej rachunkowości w sposób jak najbardziej zbliżony do konwencji obowiązujących w tym zakresie w dokumentacji spółek europejskich, stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości i Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, jak również w dyrektywach i rozporządzeniach Unii Europejskiej oraz w ustawodawstwie brytyjskim. W miejscach, w których terminologia stosowana w tych trzech źródłach okazywała się rozbieżna, przyjęto Międzynarodowe Standardy Rachunkowości jako wzorzec priorytetowy, w przekonaniu, że zarówno dla polskich podmiotów gospodarczych uczestniczących w obrocie międzynarodowym, jak i dla podmiotów zagranicznych obecnych na polskim rynku i zobowiązanych do przestrzegania polskiego prawa, normy te stanowią podstawowy punkt odniesienia w bieżącej działalności, a także przy sporządzaniu okresowych sprawozdań finansowych.

Podejście to wydało się autorce słuszne w świetle wieloletniego doświadczenia w tłumaczeniu dokumentacji finansowo-księgowej spółek zagranicznych sporządzanej w języku angielskim według tych właśnie konwencji. Zdaje się ono także znajdować potwierdzenie w materiałach publikowanych w tej dziedzinie przez uznane międzynarodowe firmy audytorskie z tzw. „wielkiej czwórki”.

Wyrażam nadzieję, że uczestnicy obrotu w globalizującej się gospodarce polskiej uznają tę pracę za pomocną oraz że choć trochę ułatwi ona podmiotom zagranicznym inwestującym w naszym kraju poruszanie się po polskiej rzeczywistości prawnej.

Joanna Adamczyk

Warszawa, kwiecień 2017

Foreword

This translation of the Polish Accounting Act is an attempt to reflect Polish accounting issues in the English language in a manner as similar as possible to the practices prevailing in this respect in the documentation of European companies applying the International Accounting Standards and International Financial Reporting Standards, as well as in directives and regulations of the European Union, and, moreover, in British legislation. Whenever the terminology used in these three sources appeared divergent, the author of the translation has adopted the International Accounting Standards as a priority reference, being convinced that both Polish companies participating in international business dealings as well as foreign entities present on the Polish market and obliged to comply with Polish law refer to these norms in their day-to-day activities and in preparing periodical financial statements.

This approach seemed legitimate to the author given her many years of experience in translating financial and accounting documentation of foreign companies prepared in English according to these standards. It also seems to be confirmed by materials published in this area by reputable international auditing firms.

I hope that entities participating in business dealings in the Polish economy undergoing increasing globalisation will find this work useful, and that it will facilitate operations in the Polish legal framework for foreign investors in our country.

Joanna Adamczyk

Warsaw, April 2017

Ustawa o rachunkowości

z dnia 29 września 1994 r.
(tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 1047 ze zm.)

The Accounting Act

of 29 September 1994
(consolidated text J.L. of 2016, item 1047, as amended)

Ustawa o rachunkowości

z dnia 29 września 1994 r.

(tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 1047, ze zm.)

Spis treści

Rozdział 1. Przepisy ogólne	1–8
Rozdział 2. Prowadzenie ksiąg rachunkowych	9–25
Rozdział 3. Inwentaryzacja	26–27
Rozdział 4. Wycena aktywów i pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego	28–44
Rozdział 4a. Łączenie się spółek	44a–44d
Rozdział 5. Sprawozdania finansowe jednostki	45–54
Rozdział 6. Skonsolidowane sprawozdania finansowe grupy kapitałowej	55–63d
Rozdział 6a. Sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznej	63e–63j
Rozdział 7. Badanie, składanie do właściwego rejestru sądowego, udostępnianie i ogłaszanie sprawozdań finansowych ..	64–70a
Rozdział 8. Ochrona danych	71–76
Rozdział 8a. Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych	76a–76i
Rozdział 9. Odpowiedzialność karna	77–79
Rozdział 10. Przepisy szczególne i przejściowe	80–83
Rozdział 11. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy końcowe	84–86

The Accounting Act

of 29 September 1994

(consolidated text J.L. of 2016, item 1047, as amended)

Contents

Chapter 1. General Provisions	1–8
Chapter 2. Bookkeeping	9–25
Chapter 3. Stocktaking	26–27
Chapter 4. Measurement of Assets and Liabilities and Determination of Financial Result	28–44
Chapter 4a. Business Combinations	44a–44d
Chapter 5. Financial Statements of an Undertaking	45–54
Chapter 6. Consolidated Financial Statements of a Group of Companies or Partnerships	55–63d
Chapter 6a. Statement of Payments to Public Administrative Authorities	63e–63j
Chapter 7. Auditing, Submitting to the Relevant Court Register, Making Available and Publishing Financial Statements	64–70a
Chapter 8. Data Protection	71–76
Chapter 8a. Bookkeeping Services	76a–76i
Chapter 9. Criminal Liability	77–79
Chapter 10. Detailed and Transitory Provisions	80–83
Chapter 11. Amendments to Effective Provisions, Final Provisions	84–86

- Załącznik 1. Zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, o którym mowa w art. 45 ustawy, dla jednostek innych niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji
- Załącznik 2. Zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, o którym mowa w art. 45 ustawy, dla banków
- Załącznik 3. Zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, o którym mowa w art. 45 ustawy, dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji
- Załącznik 4. Zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, o którym mowa w art. 45 ustawy, dla jednostek mikro
- Załącznik 5. Zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, o którym mowa w art. 45 ustawy, dla jednostek małych korzystających z uproszczeń odnoszących się do sprawozdania finansowego
- Załącznik 6. Zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, o którym mowa w art. 45 ustawy, dla jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem spółek kapitałowych, oraz jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 tej ustawy

- Annex No 1. The Scope of Information to be Disclosed in the Financial Statements Referred to in Article 45 of the Act, for Undertakings Other than Banks, Insurance Companies and Reinsurance Companies
- Annex No 2. The Scope of Information to be Disclosed in the Financial Statements Referred to in Article 45 of the Act, for Banks
- Annex No 3. The Scope of Information to be Disclosed in the Financial Statements Referred to in Article 45 of the Act, for Insurance and Reinsurance Companies
- Annex No 4. The Scope of Information to be Disclosed in the Financial Statements Referred to in Article 45 of the Act, for Micro Undertakings
- Annex No 5. The Scope of Information to be Disclosed in the Financial Statements Referred to in Article 45 of the Act, for Small Undertakings Applying Simplifications in Financial Statements
- Annex No 6. The Scope of Information to be Disclosed in the Financial Statements Referred to in Article 45 of the Act, for the Entities Referred to in Article 3 Section 2 of the Act on Public Benefit Activity and on Volunteerism of 24 April 2003, Save for Companies and Entities Referred to in Article 3 Section 3 Items 1 and 2 of that Act

Artykuł 1**Przedmiot**

Ustawa określa zasady rachunkowości, tryb badania sprawozdań finansowych przez biegłych rewidentów oraz zasady wykonywania działalności w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Artykuł 2**Zakres przedmiotowy**

1. Przepisy ustawy o rachunkowości, zwanej dalej „ustawą”, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 3, do mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) spółek handlowych (osobowych i kapitałowych, w tym również w organizacji) oraz spółek cywilnych, z zastrzeżeniem pkt 2, a także innych osób prawnych, z wyjątkiem Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego;
- 2) osób fizycznych, spółek cywilnych osób fizycznych, spółek jawnych osób fizycznych oraz spółek partnerskich, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 2 000 000 euro;
- 3) jednostek organizacyjnych działających na podstawie Prawa bankowego, przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, przepisów o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych lub przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, bez względu na wielkość przychodów;
- 4) gmin, powiatów, województw i ich związków, a także:
 - a) państwowych, gminnych, powiatowych i wojewódzkich jednostek budżetowych,
 - b) gminnych, powiatowych i wojewódzkich zakładów budżetowych;
 - c) (*uchylona*)
- 5) jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek, o których mowa w pkt 1 i 2;
- 6) oddziałów i przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej;
- 7) jednostek niewymienionych w pkt 1–6, jeżeli otrzymują one na realizację zadań zleconych dotacje lub subwencje z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub funduszy celowych – od początku roku obrotowego, w którym dotacje lub subwencje zostały im przyznane.

Chapter 1. General Provisions

Subject matter

This Act sets out the principles of accountancy, the method of auditing financial statements by auditors and the rules for providing bookkeeping services.

Scope

1. The provisions of this Accounting Act, hereinafter referred to as the "Act" apply, subject to Section 3 below, to the following, if their head office or place of management is in the Republic of Poland:

- 1) commercial companies and partnerships (including those under organisation), civil partnerships, subject to item 2 below, as well as other legal entities, save for the State Treasury and the National Bank of Poland,
- 2) individuals, civil partnerships of individuals, general partnerships of individuals as well as professional partnerships, if their net proceeds from sales of goods, products and financial operations for the previous financial year amounted to at least the Polish currency equivalent of EUR 2,000,000,
- 3) organisations operating under the Banking Law, regulations on trading in securities, regulations on investment funds and on managing alternative investment funds, regulations on insurance and re-insurance activities, regulations on savings and credit cooperatives or regulations on the organisation and operation of pension funds, irrespective of their income,
- 4) municipalities (*gminy*), counties (*powiaty*) and provinces (*województwa*) and associations of these, as well as
 - a) State-owned, municipality-owned, county-owned and province-owned institutions financed from the public budget,
 - b) municipality-owned, county-owned and province-owned businesses financed from the public budget,
 - c) (*repealed*)
- 5) unincorporated organisations, save for the companies and partnerships referred to in items 1 and 2 above,
- 6) branches and representative offices of foreign business entities, within the meaning of the regulations on freedom of business activity,
- 7) undertakings not mentioned in items 1–6 above, if they obtain aid or subsidies from the State or local government budgets, or from special purpose funds, to perform the tasks assigned to them – as of the start of the financial year in which such aid or subsidies were vested in them.

Article 1

Article 2

2. Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie mogą stosować zasady rachunkowości określone ustawą również od początku następnego roku obrotowego, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy są niższe niż równowartość w walucie polskiej 2 000 000 euro. W tym przypadku osoby te lub wspólnicy przed rozpoczęciem roku obrotowego są obowiązani do zawiadomienia o tym urzędu skarbowego, właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym. Osoby fizyczne lub wspólnicy spółek cywilnych osób fizycznych mogą złożyć zawiadomienie na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

2a. Do spółek jawnych osób fizycznych oraz spółek partnerskich, których przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły mniej niż równowartość w walucie polskiej 2 000 000 euro i które nie stosują zasad rachunkowości określonych ustawą na podstawie ust. 2, stosuje się art. 70a.

2b. Przepisy ustawy stosuje się również, bez względu na wielkość przychodów, do alternatywnych spółek inwestycyjnych w rozumieniu przepisów o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w tym uprawnionych do posługiwania się nazwą „EuVECA” albo „EuSEF”.

3. Jednostki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, zwanymi dalej „MSR”, stosują przepisy ustawy oraz przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie, w zakresie nieuregulowanym przez MSR.

4. Kościelne osoby prawne nieprowadzące działalności gospodarczej prowadzą rachunkowość zgodnie z przepisami wewnętrznymi tych osób.

5. Jednostki, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2016 r. poz. 239 i 395), mogą prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów na zasadach i warunkach określonych w tej ustawie.

Artykuł 3

Słowniczek

1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:
 - 1) jednostce – rozumie się przez to podmioty i osoby określone w art. 2 ust. 1;
 - 2) banku – rozumie się przez to jednostkę działającą na podstawie przepisów Prawa bankowego;

2. Individuals, civil partnerships of individuals, general partnerships of individuals or professional partnerships may also apply the accounting principles specified in this Act from the start of the following financial year, if their net proceeds from sales of goods, products and financial operations for the previous financial year are lower than the Polish currency equivalent of EUR 2,000,000. In such a case, these individuals or partners are obliged to notify the relevant Revenue Office for their income tax matters before the start of the financial year. Individuals or partners of civil partnerships of individuals may submit a notification under the regulations on the freedom of business activity.

2a. Article 70a applies to general partnerships of individuals and professional partnerships whose net proceeds from sales of goods, products and financial operations for the previous financial year are lower than the Polish currency equivalent of EUR 2,000,000, and which do not apply the accounting principles set out by this Act in accordance with Section 2 above.

2b. The provisions of this Act also apply to alternative investment companies within the meaning of the regulations on investment funds and on managing alternative investment funds, including those entitled to use the name “EuVECA” or “EuSEF”, regardless of their income.

3. Undertakings preparing financial statements according to the International Accounting Standards, International Financial Reporting Standards and the related interpretations published in the form of European Commission regulations, hereinafter referred to as the “IAS”, apply the provisions of this Act and the secondary legislation published on its basis, to the extent unregulated by the IAS.

4. Church legal entities that do not pursue business activities keep their accounts in accordance with their internal regulations.

5. The entities referred to in Article 10a Section 1 of the Act on Public Benefit Activity and Volunteerism of 24 April 2003 (J.L. of 2016, items 239 and 395) may carry out simplified records of their income and expenses on the terms and conditions specified in that Act.

Definitions

1. Whenever reference is made in this Act to:

- 1) an undertaking – it means the entities and persons specified in Article 2 Section 1 above;
- 2) a bank – it means an undertaking operating on the basis of the provisions of the Banking Law;

Article 3

- 3) zakładzie ubezpieczeń – rozumie się przez to jednostkę prowadzącą działalność ubezpieczeniową na podstawie przepisów o działalności ubezpieczeniowej;
- 3a) przepisach o obrocie papierami wartościowymi – rozumie się przez to przepisy ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych;
- 3b) zakładzie reasekuracji – rozumie się przez to jednostkę prowadzącą działalność reasekuracyjną na podstawie przepisów o działalności reasekuracyjnej;
- 4) udziałach lub udziałowcach – rozumie się przez to również odpowiednio akcje lub akcjonariuszy;
- 5) krajowych środkach płatniczych, walutach obcych i dewizach – rozumie się przez to krajowe środki płatnicze, waluty obce i dewizy, o których mowa w przepisach Prawa dewizowego;
- 5a) członku organu jednostki – rozumie się przez to osobę fizyczną, pełniącą funkcję członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego, jak również innego organu administrującego jednostki, powołaną do pełnienia tej funkcji zgodnie z postanowieniami umowy spółki, statutu lub innymi obowiązującymi jednostkę przepisami prawa;
- 6) kierowniku jednostki – rozumie się przez to członka zarządu lub innego organu zarządzającego, a jeżeli organ jest wieloosobowy – członków tego organu, z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez jednostkę. W przypadku spółki jawnej i spółki cywilnej za kierownika jednostki uważa się wspólników prowadzących sprawy spółki, w przypadku spółki partnerskiej – wspólników prowadzących sprawy spółki albo zarząd, a w odniesieniu do spółki komandytowej i spółki komandytowo-akcyjnej – komplementariuszy prowadzących sprawy spółki. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą za kierownika jednostki uważa się tę osobę; do osób wykonujących wolne zawody przepis ten stosuje się odpowiednio. Za kierownika jednostki uważa się również likwidatora, a także syndyka lub zarządcę ustanowionego w postępowaniu restrukturyzacyjnym;
- 7) organie zatwierdzającym – rozumie się przez to organ, który zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, statutem, umową lub na mocy prawa własności jest uprawniony do zatwierdzania sprawozdania finansowego jednostki. W przypadku spółki osobowej, z wyjątkiem spółki komandytowo-akcyjnej, oraz spółki cywilnej przez organ zatwierdzający rozumie się jej wspólników;

- 3) an insurance company – it means an undertaking carrying out insurance activity based on the regulations on insurance activity;
- 3a) regulations on trading in securities – it means the provisions of the Act on Trading in Financial Instruments, the provisions of the Act on Capital Market Supervision, and the Act on Public Offerings and Conditions for Introducing Financial Instruments to the Organised Trading System as well as on Public Companies;
- 3b) a re-insurance company – it means an undertaking carrying out re-insurance activity based on the regulations on re-insurance activity;
- 4) shares or shareholders – it also means shares or shareholders in joint-stock companies, respectively;
- 5) domestic legal tender, foreign currencies and foreign exchange – it means the domestic legal tender, foreign currencies and foreign exchange referred to in the provisions of the Foreign Exchange Law;
- 5a) a member of an undertaking's governing body – it means an individual performing the function of a member of the management board or other managing body, member of the supervisory board or other supervising body, as well as any other administrative body of the undertaking, appointed to perform such a function in accordance with the provisions of the articles of association, statutes or other legal regulations applicable to such an undertaking;
- 6) the manager of an undertaking – it means the member of the management board or other managing body, and if the body is composed of more than one member – the members of that body, excluding any attorneys-in-fact appointed by the undertaking. In the case of a general partnership and civil partnership, the manager of an undertaking is understood to mean the partners managing the affairs of the partnership, and in the case of a professional partnership – the partners managing the affairs of the partnership or the management board, whereas with regard to a limited partnership and a limited joint-stock partnership it is the general partners managing the affairs of the partnership. In the case of an individual acting as a sole trader, the manager of the undertaking is understood to mean that individual; this provision is applied accordingly to individual professionals. In addition, a liquidator, a trustee or receiver appointed in the course of restructuring proceedings is deemed to be the manager of an undertaking;
- 7) an approving body – it means a body which, under the legal regulations applicable to an undertaking, statutes or articles of association, or based on an ownership title, is authorised to approve the undertaking's financial statements. In the case of a partnership, save for a limited joint-stock partnership and a civil partnership, the approving body means the partners of such a partnership;